

De chocoladevilla

Maria Nikolai

DE CHOCOLADEVILLA

Judith droomt van een carrière in het familiebedrijf,
maar haar vader heeft heel andere plannen

Deel 1 van *De chocoladevilla*-serie

ISBN 978-90-225-9416-2

ISBN 978-94-023-1757-2 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Die Schokoladenvilla*, door Maria Nikolai

Vertaling: Jolanda te Lindert

Omslagontwerp: Bürosüd

Omslagbeeld: © Drunaa / Trevillion Images

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2018 Penguin Verlag, onderdeel van Penguin Random House

Verlagsgruppe GmbH, München

© 2022 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Marianne Schönbach
Literary Agency B.V.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE VERLOKKINGEN VAN DEZE WERELD

Chocoladefabriek Rothmann in Stuttgart
Eind januari 1903

Judith Rothmann liep de winkel van de suikerwerkfabriek van haar vader binnen, zodat het belletje aan de deur zijn vertrouwde getingel liet horen. Ze deed de deur zorgvuldig achter zich dicht en veegde haar natte laarzen vluchtig op de daarvoor bestemde mat. Het was echt afschuwelijk weer: wind en mist én regen, al dagen achter elkaar.

Maar bijna meteen nadat ze de onaangename buitenwereld had buitengesloten verbeterde haar stemming door de onmiskenbare geur van chocolade en suikerwerk die in de winkel hing. Snel liep ze door de winkel vol spiegels, gouden lijsten en decoratief stucwerk, terwijl ze haar blik geroutineerd over de uitgestalde artikelen liet dwalen.

Ontelbare uitgezochte lekkernijen waren tentoongesteld op de glanzend gewreven toonbank en in de wit gelakte vitrines langs de muren. Overal stonden schalen en etagères, glazen bonbonnières en fraai gevormde doosjes met verleidelijke inhoud. Pralines, in chocolade gedoopte gedroogde vruchten, en marsepein lagen naast met chocolade omhulde suikerstaafjes en verschillende soorten chocoladerepen en bonbons. Dit exclusieve assortiment Rothmann-lekkernijen, gepresenteerd op wit kant in fraai beschilderde houten doosjes, wachtte op aandacht.

Op deze donderdagmiddag was het druk in de winkel. Terwijl Judith rondliep en hier en daar een paar schalen verplaatste stopte ze stiekem een van haar favoriete pralines in haar mond en ze genoot van de bitterzoete smaak toen de pure chocolade met bessenvulling smolt. Ondertussen keek ze aandachtig naar de klanten.

Een heer in een chic pak had zijn hoed afgezet en was kennelijk op zoek naar een geschikt presentje voor een middagvisite. Misschien wilde hij zijn geliefde een plezier doen, want hij koos voor een selectie van uitgelezen pralines en een paar rood geverfde filigraan suikeroosjes. Naast hem stonden twee meisjes, bakvissen nog, die giechelend bij een zilveren schaal met een bonte mengeling suikerbonen stonden. Bij de toonbank ernaast lieten drie dames, alle drie in een duur zijden pakje, zich een selectie tonen van het beste dat het huis te bieden had. Ondertussen had een moeder er, ondanks de kordate hulp van de gouvernante, grote moeite mee de overdreven wensen van haar vier kinderen in te tomen.

Volgend jaar zouden we in de zomer ijs moeten verkopen, dacht Judith toen ze naar de uitgelaten kinderen keek. Ze besloot het er met haar vader over te hebben. Ze had kortgeleden een tweedehands receptenboek van Agnes Marshall gekregen en was gefascineerd geraakt door het verhaal over ijsmachines waarin je van melk, room, suiker en aroma's een koude crème kon maken. De vele ideeën van de Engelse vrouw voor het maken van ijs hadden haar eigen fantasie geprikkeld en in gedachten was de Firma Wilhelm Rothmann de eerste producent van kweeperen-, ananas-, vanille- en vooral chocoladeijs in Stuttgart. Misschien werd haar vader dan wel tot hofleverancier benoemd.

Judith was trots op alles wat haar familie had bereikt. En het bedrijf zat in haar bloed: zodra ze in de wereld van de chocolade was ondergedompeld stroomde ze over van enthousiasme en nieuwe invallen. Stiekem hoopte ze dat ze op een dag medezeggenschap zou krijgen over het lot van de fabriek, ook al had haar vader elke toespeling daarop afgedaan als onzinnig vrouwengeleuter. Hij was van mening dat vrouwen zich op de achtergrond moesten houden, de huishouding moesten organiseren en de kinderen moesten grootbrengen. Het was Judith echter niet ontgaan dat deze mening niet onherroepelijk hoefde te zijn. In steden als München en Berlijn eisten vrouwen steeds meer hun plaats op in bedrijven. Waarom zou dat niet ook in Stuttgart mogelijk zijn?

Ondertussen was ze doorgedaan met haar inspectieronde en ze wendde zich tot een van de drie verkoopsters, die, in een zwarte jurk en met een gesteven schort voor, de klanten bedienden. 'Antonia,

vandaag moet je de nieuwe dunne, met pepermunt gevulde chocolaatjes absoluut aan de klanten aanbevelen. Leg de zakjes maar op de toonbank.'

'Natuurlijk, juffrouw Rothmann.' Het meisje voerde de opdracht meteen uit.

Inmiddels was de moeder klaar met haar aankopen. Ze maakte aanstalten om de winkel te verlaten, samen met de gouvernante en de kinderen. Bij de deur ontstond enig geharrewar, doordat de kinderen allemaal als eerste naar buiten wilden. Toen de gouvernante, die een heleboel kleine pakjes droeg, daarbij een duwtje kreeg liet ze er een paar vallen. Terwijl zij probeerde haar evenwicht te hervinden struikelde het jongste kind over een van de pakjes. Hij viel languit op de grond en begon meteen keihard te huilen. 'Wil je wel eens stil zijn!' snauwde de gouvernante, maar de moeder keek alleen even achterom en duwde onaangedaan haar andere kinderen naar buiten. De jongen, die nog steeds op de grond lag, begon nog harder te huilen en terwijl de gouvernante de pakjes opraapte siste ze opnieuw een waarschuwing.

Om te voorkomen dat de situatie escaleerde pakte Judith een kweeperenbonbon, gaf die aan de huilende jongen en hielp hem opstaan. Tegelijkertijd beval ze verkoopster Trude de gouvernante te helpen met het oprapen van alle pakjes en zodra iedereen buiten was deed ze opgelucht de winkeldeur dicht.

De andere klanten hadden het gedoe deels verbolgen, maar overwegend geamuseerd aangekeken en hielden zich nu weer bezig met hun eigen wensen. Judith nam met een kort knikje afscheid van het personeel en liep via de tussendeur naar het grote trappenhuis dat de winkel en de fabriek met elkaar verbond.

Hier bevond zich het pulserende hart van de onderneming, een sprookjeswereld van cacao, suiker en kruiden, waar Judith al van hield sinds ze als kind met gefascineerde verbazing voor het eerst in de chocoladefabriek was geweest.

Ze had een onaangenaam voorgevoel, want haar vader had tijdens het ontbijt aangekondigd dat hij die avond iets belangrijks met haar wilde bespreken. Vanaf dat moment had Judith zich afgevraagd waar het over kon gaan, want dergelijke vage zinspelingen waren heel ongebruikelijk voor hem. Omdat ze steeds onrustiger en nieuwsgieriger

werd, had ze besloten hem in zijn kantoor op te zoeken. Misschien vertelde hij al iets, hoewel ze wist dat hij privébezoekjes onder werktijd niet op prijs stelde. Ze negeerde het vermanende stemmetje in haar hoofd en liep vastbesloten de trap op naar het kantoor op de bovenverdieping van het verkoopgebouw.

In het kantoor heerste zoals gebruikelijk een zakelijke stilte. Aan de lessenaars van gelakt eikenhout werkten meer dan tien heren in pak met stropdas. Ze waren geconcentreerd bezig met de boekhouding. Het rook hier naar inkt en papier, naar politoer, boenwas en de eau de cologne van de personeelsleden.

Toen ze Judiths aanwezigheid opmerkten, liep een van hen snel naar haar toe. ‘Wat kan ik voor u doen, juffrouw Rothmann?’

‘Is mijn vader in zijn kantoor?’

‘Jazeker. Ik zal hem waarschuwen.’

‘Dat is niet nodig. Is hij alleen?’

‘Op dit moment is er niemand bij hem, juffrouw.’

Judith knikte en terwijl de man terugging naar zijn plaats, liep zij naar een afgescheiden vertrek aan de andere kant van het kantoor. Ze klopte op de met gekleurd glas versierde deur en liep naar binnen.

Haar vader stond voor het raam naar de straat voor de fabriek te kijken. Toen hij Judiths aanwezigheid opmerkte, draaide hij zich abrupt om alsof hij zich betrappt voelde. ‘Judith!’ zei hij bars. ‘Wat doe jij hier?’ Hij liep snel naar zijn imponerende, opgeruimde bureau, waar een opengeslagen kasboek op lag. ‘Hebben je broertjes weer eens iets uitgehaald?’

‘Nee, vader,’ zei Judith met een behoedzame glimlach. ‘Deze keer niet.’

‘Dan kun je maar beter naar hen toe gaan, voordat er iets gebeurt.’

‘Maak u geen zorgen. Robert houdt een oogje op hen, vader.’ De huisknecht van het gezin maakte een boottochtje met haar drukke tweelingbroertjes. ‘Ik wil u een voorstel doen.’ Judith hoopte dat ze hem tijdens een onbevangen gesprek kon overhalen haar te vertellen wat voor belangrijks hij met haar wilde bespreken.

‘Ik heb nu geen tijd!’ Haar vader pakte een potlood. ‘Je kunt maar beter meteen naar huis gaan, of meehelpen met het klaarmaken van de monsterpakketten voor de vertegenwoordigers. We praten vanavond wel.’

‘Maar ik vind het belangrijk!’ Zo gemakkelijk liet ze zich niet af-

wimpelen. ‘U bent toch nog steeds op zoek naar nieuwe artikelen voor de verkoop?’

‘En heb je daar alweer iets aan bij te dragen?’

Ze negeerde zijn geïrriteerde toon. ‘Ja. Mag ik het u vertellen? Het is weliswaar nog een beetje vroeg, maar zoals u altijd zegt is voor veel zaken een goede planning nodig. Daarom vroeg ik me af of het niet goed zou zijn om in de zomer consumptie-ijs aan te bieden.’

Haar vader lachte spottend. ‘En dat noem je belangrijk? Judith, laat mij mijn werk alsjeblieft doen. Hier loopt alles in het honderd, dus kan ik me nu echt niet met ijs bezighouden.’

Maar ze hield vol. ‘Veel ideeën kun je niet uitstellen. Er waren net kinderen in de winkel en zij zouden zoiets heel graag willen. Dan moet er natuurlijk over allerlei zaken worden nagedacht, zoals de koelmogelijkheden en het transport, maar –’

‘Hou je mond toch!’ Haar vader werd ongeduldig. ‘Je idee is misschien de moeite waard, maar het water staat me tot aan de lippen. Ga naar huis. Ik laat Theo wel komen, dan kan hij je naar huis rijden. Je hebt deze zomer sowieso wel iets anders te doen dan je bezighouden met de productie van ijs.’

Judith spitste haar oren. ‘Ik begrijp u niet, vader?’

‘Daar is niets aan te begrijpen.’ Hij trommelde met zijn vingertoppen op zijn bureau. ‘Jij weet waarschijnlijk het beste wat een vader van zijn volwassen dochter mag verwachten. Jij gaat je binnenkort bezighouden met het afmaken van je uitzet.’

Even hing er een gespannen stilte in het vertrek. Judith probeerde te begrijpen wat haar vader zojuist had gezegd. Na een tijdje vond ze met moeite haar stem terug. ‘Betekent dit dat ik moet –’

‘Je gaat trouwen. Dat betekent het inderdaad. Je bent eenentwintig, waardoor je daar dus echt oud genoeg voor bent. Eigenlijk wilde ik je dat vanavond laten weten, maar het zij zo. Nu weet je het!’ Hij wijdde zich weer aan zijn werk.

‘Maar met wie moet ik dan trouwen?’ vroeg Judith ontzet. Ze kon bijna niet geloven wat haar zojuist was verteld, ook al had ze dat al een tijdje vermoed. ‘Er is toch niemand?’

‘Nog niet, maar dat zal niet lang meer duren.’ Haar vader maakte een aantekening aan één kant van het kasboek. ‘Ik zal het je tijdig laten weten. Je moet me maar een beetje vertrouwen.’

Judith stond met trillende knieën voor hem. Haar onbehaaglijke gevoel had haar dus niet bedrogen. Dát had hij haar dus willen vertellen. Ze moest trouwen, en dat zonder dat ze daar zelf iets over te zeggen had.

Met moeite onderdrukte ze de neiging iets te zeggen wat ongepast was, want een scherpe opmerking zou alles alleen maar erger maken. Ze balde haar vuisten, draaide zich op haar hakken om en verliet snel haar vaders kantoor. De hakken van haar rijglaarsjes tikten op de traptreden toen ze snel naar beneden liep en over haar gezicht stroomden tranen die ze eigenlijk helemaal niet wilde huilen.

Was het echt te veelgevraagd om nog even te wachten met trouwen? Tot ze zelf iemand had uitgekozen? Een man die ze aardig vond en die accepteerde, misschien zelfs waardeerde, dat ze hield van het werk in de chocoladefabriek en niet net als haar moeder thuis wilde wegwijnen.

Judith trok haar mantel steviger om zich heen en ging naar buiten. Het was een natte middag, maar ze voelde de regen en de kou niet eens terwijl ze doelloos door de straten van Stuttgart liep. Opeens realiseerde ze zich dat ze op de Marienplatz stond, voor het station van de Zacke. Ze stapte in een van de wagons naar Degerloch, het kuuroord buiten de stad, waar hun gezin in een grote villa in de nieuwe Villenkolonie woonde. Tijdens de rit naar huis verdween haar wanhoop en kreeg ze haar vechtlust terug. Zo gemakkelijk mocht niemand over haar leven en haar toekomst beslissen, ook haar vader niet.

Fort Ehrenbreitstein bij Koblenz
Eind februari 1903

Het valse licht uit de nevelige ochtendhemel bereikte de aarde niet echt, zodat het de kou en de schaduwen van de afgelopen nacht niet verdreef. In de nevelige, met de rook van talrijke schoorstenen bezwangerde lucht verdwenen de kleuren en de stemmen, vervaagden de omtrekken van de citadel en leek zelfs de grote rivier te verstommen die sinds mensenheugenis aan de voet van de steil oprijzende rotswand samenvloede met de Moezel.

Het vertrouwde geluid van de grendel van zijn celdeur die werd teruggeschoven verbrak de ochtendstilte. Victor, die voor het getraliede raam stond waardoor het daglicht het sobere vertrek binnenkwam, draaide zich om en knikte tegen de cipier die binnenkwam.

Het was tijd.

Nog een laatste keer dwaalde zijn blik door het vertrek met de eenvoudige houten meubels en het ijzeren bed, waar de blauw-wit geruite deken op lag die hij zorgvuldig had opgevouwen. Hij trok zijn versleten mantel aan, tilde zijn armoedige koffer op, pakte zijn hoed en liep achter de bewaker aan het fort uit en de nare ochtend in. Ze staken de binnenplaats over en liepen naar de hoge oostgevel. Toen ze voor de vier zuilen van de porticus bleven staan keek Victor nog één keer om zich heen naar de felgele gevels van het gebouw, waarvan de classicistische architectuur een spectaculair contrast vormde met het krijgshaftige uiterlijk van de rest van de vesting. Toen bracht de cipier hem naar het kantoor van de commandant van de vesting, op de eerste verdieping, boven het militaire hoofdkwartier.

Toen hij een half uur later weer naar buiten kwam, vroeg hij de cipier een moment voor zichzelf. De man knikte en bleef staan, terwijl Victor langs een groep exercerende soldaten over de enorme binnenplaats naar de halfhoge buitenmuur liep. Hij zette rustig zijn koffer neer en leunde over de massieve muur.

Op een heldere dag had je vanaf deze hoge positie een schitterend uitzicht op Koblenz en de beide rivieren die hier als een langgerekt lint aan hun gemeenschappelijke reis naar het noorden begonnen. Door de mist zag hij slechts schimmen van huizen, weilanden en akkers. De hoge toppen van de Vulkaneifel met de roerloze meren en donkere bossen waren helemaal niet te zien.

Victor zuchtte. Hij had zich deze eerste ogenblikken na zijn vrijlating anders voorgesteld. In gedachten had hij al ontelbare keren bij deze muur gestaan, als een vogel die zijn vleugels spreidt. Hij had deze enorme weidsheid in zich willen opnemen en vanaf een hoger punt naar de wereld willen kijken, voordat hij die opnieuw in bezit nam – en de wereld hem.

Door het nevelige zicht op deze klamme dag in februari kon hij minder van dit moment genieten, maar hij wilde niet klagen. Na de harde lessen van de afgelopen jaren moest hij dit gemiste uitzicht maar accepteren. Het was voorbij en dat was het enige wat belangrijk was. Hij draaide zich snel om, pakte zijn koffer en liet zich de laatste meters begeleiden.

De weg naar de vrijheid leidde door de poort in de rotsen naar het ervoor liggende Fort Helfenstein en daarvandaan naar beneden, langs verschillende wachtposten en nog meer poorten, naar Ehrenbreitstein.

Elke stap op het ruwe begroeide rotsgesteente vergrootte de afstand tussen Victor en de uitgestrekte en kennelijk onneembare vesting boven hem. Zijn dunne schoenzolen verloren regelmatig grip op de modderige ondergrond en hij was overdreven trots op het feit dat hij er elke keer weer in slaagde zijn evenwicht te bewaren. Hij rilde door de windvlagen die kille vochtigheid meebrachten. Toen hij de residentiestad eindelijk had bereikt, stond hij van vermoeidheid te trillen op zijn benen.

Bij de pontonbrug moest hij wachten tot de pontons achter een klein stoomschip weer gesloten waren. Daarna stak hij de Rijn over, betaalde de twee pfennig bruggeld en was uiteindelijk in Koblenz.

Het wolkendek was opgetrokken.

Victor aarzelde, maar toen keek hij nog een laatste keer achterom naar het reusachtige monument hoog op de rotspunt, waarvan de grove, niet-bepaalde muren in het toenemende daglicht langzaam vorm kregen.

Twee jaar lang was Fort Ehrenbreitstein zijn gevangenis geweest; dit hoekige bewijs van de Pruisische macht in het westen van het rijk, met de uitgestrekte wirwar van uitgebreide gangen, bruggen en bevoorradingswegen, de slaapzalen van de soldaten, de woonkwartieren, werkplaatsen en verdedigingskazematten, en de metersdikke muren, grachten en poorten. Daar had hij geboet voor een duel dat hij graag had vermeden en waarvan de ongelukkige afloop hem bovendien een strafblad had opgeleverd. Hij had wel het voordeel dat hij deze eerestraf mocht uitzitten in deze gevangenis bij Koblenz, ver weg van Berlijn en zijn nare herinneringen aan zijn geboortestad.

Hij hoorde geroep en gelach, een scheepstoeter, het geblaf van een hond. De wereld had zijn spraak teruggekregen en hij vond zelfs deze donkere winterse dag opwekkend. Hij liep stevig door, steeds sneller, en volkomen onverwacht stroomde er een geluksgevoel door zijn hoofd en zijn ledematen. Toch was hij zich er wel degelijk van bewust, ondanks al zijn euforische gevoelens, dat zijn pas verworven vrijheid niet alleen oneindige mogelijkheden bood, maar ook een onduidelijk gevaar. En met dezelfde wilskracht waarmee hij aan zijn toekomst wilde beginnen, zou hij zich met zijn verleden moeten verzoenen.

Toen was hij bij het station van Koblenz, een massief stenen gebouw van twee verdiepingen. Hij had het warm gekregen van de wandeling, ook al condenseerde de lucht na het uitademen meteen. Victor kocht een kaartje en ging op een bank in de wachtkamer zitten. Zijn trein zou pas over iets meer dan een uur komen.

In een hoek van het grote gebouw zag hij een automaat waar twee kinderen, vermoedelijk broer en zus, voor stonden. Een gouvernante zat er verveeld naast, verdiept in een boek. Zo te zien maakten de kinderen ruzie om de inhoud van de automaat, waarbij het meisje niet voor de jongen onderdeed. Even later had ze triomfantelijk een plat tabletje in haar hand. Chocolade, zag Victor geamuseerd. Met haar schat in de hand liep ze bij haar broer vandaan, die eerst ontevreden keek, maar daarna vastbesloten de achtervolging inzette.

Victor kon zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Automaten hadden hem altijd al gefascineerd en deze was vrij nieuw. Hij stond op en liep er onopvallend naartoe. Stollwerck. Deze Keulse onderneming was al jaren heel creatief wat de verkoop van hun chocolade betreft. Inmiddels leverden ze wereldwijd door hen zelf ontwikkelde automaten waar je zeep kon kopen, en op stations ook treinkaartjes.

Deze automaat was van grijsblauw geverfd gietijzer, had goudkleurige versieringen en kwam ongeveer tot aan zijn kin. Achter een boogvormig ruitje lagen, goed zichtbaar, verschillende chocoladerepen. Daarboven was een gleuf waar de munten in konden en op een gemailleerd paneeltje werd de werking van het apparaat uitgelegd. Tien pfennig kostte een reep. Victor rekende snel de waarde van de chocoladerepen in deze automaat uit en kwam tot de conclusie dat dit een winstgevend zaakje was voor Stollwerck. Hij kocht zelf geen chocoladereep, maar zijn fantasie was geprikkeld. Terwijl hij terugliep naar zijn plaats was hij in gedachten al bezig met eenzelfde soort constructie.

Zodra hij zich in zijn nieuwe woonplaats had gevestigd en een woonplek had gevonden, zou hij een dergelijk ontwerp proberen te ontwikkelen. Hij haalde een gekreukeld papiertje uit zijn broekzak waarop een naam en adres stonden: Edgar Nold, Silberburgstrasse, Stuttgart.

Victor was zelf nooit op het idee gekomen om zijn geluk na zijn vrijlating uitgerekend in Stuttgart te zoeken, maar nadat een medegevangene deze Zuid-Duitse stad serieus had aanbevolen was hij er steeds aan blijven denken. Stuttgart scheen zich te ontwikkelen, bood daardoor vermoedelijk goede kansen op een baan en was ver genoeg van Berlijn verwijderd om met een schone lei te beginnen. Niemand zou denken dat hij daar was.

Een paar dagen geleden had deze medegevangene hem nog het adres gegeven van Edgar Nold, een ver familielid, bij wie Victor zich na zijn aankomst kon melden. Daardoor zou het gemakkelijker voor hem zijn om voet aan de grond te krijgen in deze onbekende omgeving.

Victors trein arriveerde luid fluitend en kwam met gillende remmen tot stilstand. De stalen kolos was gehuld in stoom en rookflarden. De reizigers die uit de eersteklascoupés stapten waren gewikkeld

in een warme omslagdoek of ze droegen een lange mantel. De heren trokken hun hoed ver naar beneden en een paar dames droegen een kostbare bontjas en hadden hun handen in een met bont bezette mof gestoken. Bedienden zorgden voor hun bagage en openden snel een paraplu om hun meneer en mevrouw tegen het onaangename weer te beschermen. Uit de andere wagons stapten de minder rijken; zij droegen met koude vingers hun eigen tassen en koffers en liepen snel naar de uitgang.

Victor verliet het stationsgebouw, stapte het perron op en wachtte geduldig tot de vele reizigers zich over de wagens hadden verspreid. In een derdeklascoupé borg hij zijn koffer op, ging op de houten bank zitten en keek door het beslagen raam naar het komen en gaan op het perron.

Na een tijdje gingen de deuren dicht. Met een schril fluitje zette de trein zich moeizaam in beweging.

Zijn nieuwe leven was begonnen.

3

Stuttgart, de stadsvilla van de familie Von Braun Een avond in maart 1903

Het groene drankje glansde verleidelijk. In het schemerige kaarslicht creëerde de absint in de drie kelkvormige glazen op de tafel de unieke sfeer van een Frans *heure verte*.

Al even ontspannen was daardoor de stemming van de drie jonge mannen die deze avond bij elkaar waren gekomen voor een uitgebreid ritueel dat hen al lange tijd met elkaar verbond.

De slanke Edgar Nold had de eerste fles van dit bittere drankje meegenomen van een reis naar Parijs, omdat hij diep onder de indruk was geraakt van dit heerlijke drankje, waarmee de intellectuele Fransen hun 'happy hour' vierden. Sindsdien was zijn gevoelige kunstenaarsziel weg van de charme van dit kruidendrankje dat niet alleen een behoorlijke roes veroorzaakte, maar ook het gevoel dat hij op een vreemde manier boven alles zweefde, zonder boosheid of irritatie. Want daar had hij last van, zelfs als hij alleen al dacht aan het uitblijvende succes van zijn schilderwerk. Kostte het hem maar minder moeite om natuurgetrouwe landschappen op het doek vast te leggen of portretten te schilderen. Beide soorten schilderijen waren in trek bij de gegoede families van Stuttgart en voor beide soorten werd veel betaald, maar hij had geen talent voor het domweg naschilderen van de werkelijkheid of het maken van een flatterend portret van de met zichzelf ingenomen bovenlaag van de bevolking. Daarom had hij zich een tijd gewijd aan fijne patronen en speelse bloemmotieven die vrolijk en licht leken in plaats van zwaarvoedig en overdadig. Hij had daar amper geld mee verdiend, maar Edgar geloofde in zijn

talent. Hij was een paar keer in München geweest; daar woonde een nieuwe generatie kunstenaars, had hij gelijkgestemden ontmoet en geprobeerd een baan als illustrator bij het tijdschrift *Jugend* te krijgen. Dit tijdschrift bestond al zeven jaar en was een populair forum voor esthetische kunst. Hij had het heel moeilijk gehad nadat hij een vriendelijke maar niet mis te verstane afwijzing had ontvangen: zijn schilderijen zouden te traditioneel zijn. Edgar begreep niets meer van de wereld. Voor Stuttgart was hij te modern en voor München te conservatief.

Een paar maanden geleden was hij opnieuw naar de Franse hoofdstad gegaan. Zijn vader had met tegenzin zijn treinkaartje betaald en Edgar beledigd door hem eraan te herinneren dat hij al bijna achtentwintig was en nog steeds afhankelijk was van zijn toelage. Maar juist deze reis was het beslissende puzzelstukje geweest. Eindelijk zag Edgar zijn toekomst duidelijk voor zich, want tijdens zijn lange wandelingen door Parijs had hij de vele reclameaffiches op muren en reclamezuilen bestudeerd die reclame maakten voor van alles en nog wat: sigaren of likeuren, een herenmodezaak, een boekhandel, opera, theaters of etablissementen voor licht amusement zoals de Moulin Rouge. In kunsthandels had hij zich affiches van voorgaande jaren laten tonen en was hij gefascineerd geraakt door de gereduceerde vormtaal van de al overleden Henri de Toulouse-Lautrec en de kleurrijke ontwerpen van mensen als Jules Chéret.

Toen hij na een paar vermoeiende dagen en nachten weer thuis kwam had hij een besluit genomen: zijn metier zou de affichekunst en verpakkingsvormgeving worden. Inmiddels had hij een exemplaar in handen gekregen van het *Leerboek van de moderne bedrijfspropaganda* van Bruno Volgers. Sindsdien probeerde hij de illustraties daarin na te maken en een eigen stijl te ontwikkelen, in de hoop op dat gebied van reclame voet aan de grond te krijgen en eindelijk een einde te kunnen maken aan zijn financiële misère. Ooit moest de doorbraak gewoon komen.

Een zacht gerinkel verstoorde zijn sombere gedachten en haalde hem terug naar de werkelijkheid. Hij streek snel met een hand door zijn lichtbruine haar en zag dat Max, die naast hem zat, een zilveren lepel op een glas had gelegd en daar een suikerklontje op legde.

De drie jonge mannen kenden elkaar al van kinds af aan. Hun vaders waren welvarende ondernemers en hun families gingen al jaren

vriendschappelijk met elkaar om. Max, erfgenaam van de succesvolle machinefabrikant Ebinger; Albrecht von Braun, zoon van de meest invloedrijke bankier in Stuttgart; en hijzelf, de schilder en bohemien, wiens vader een zeepfabriek bezat die de laatste tijd niet meer zo goed draaide en die geen enkel begrip kon opbrengen voor de kunstzinnige ambities van zijn zoon.

Max gaf hem een knipoog. Ook Edgar trok zijn glas met de absintlepel naar zich toe en pakte een suikerklontje. Tijd om elkaar te pesten, als mannen onder elkaar.

‘Juist, Ebinger. Ik hoorde dat je je pa binnenkort mag begraven?’ vroeg hij zijn vriend, terwijl hij de zilveren lepel op dezelfde manier prepareerde.

‘Nog in geen honderd jaar!’

‘Dat niet, maar misschien over een half jaar?’

‘Laat toch, Nold,’ zei de joviale Albrecht, die ook met zijn absintlepel bezig was. ‘We weten dat Max geen talent voor breimachines bezit. Bovendien zal zijn vader de fabriek pas in zijn kist verlaten.’

‘Jij zou het je gemakkelijk kunnen maken, Ebinger,’ zei Edgar. ‘Laat een bureau voor je neerzetten en laat je vader doorgaan met het werk. Ondertussen duik jij het bed in met alle dienstmeisjes in Stuttgart.’

‘Ach, die heeft hij allemaal al gehad!’ Albrecht schoof zijn glas onder een van de vier metalen kranen van de glazen absintfontein die midden op de tafel stond.

‘Allang!’ zei Max ironisch.

‘Dan moet je maar eens overwegen je geluk te beproeven in Berlijn of München,’ opperde Edgar. ‘Mij lijkt München geschikt voor je. Daar zijn de meisjes struis, forsgebouwd en gewillig.’

‘Ik zou naar Italië willen,’ zei Max.

‘Voor de vrouwen?’ vroeg Albrecht oprecht verbaasd.

‘Natuurlijk voor de vrouwen!’ zei Max sarcastisch.

‘Italië, dat is echt interessant, Ebinger,’ zei Edgar. ‘Laat je pa je wel gaan?’

‘Dat beslis ik zelf wel.’

‘Hoelang ben je dan weg?’

‘Dat weet ik niet. Een paar weken, of maanden.’

Edgar floot waardierend. ‘Zozo, dat wist ik niet. Je vader vertelt iedereen nu immers dat jij in de bedrijfsleiding moet worden opgeno-

men. Hij heeft nooit iets gezegd over een lange reis.’

‘Hij weet dat nog helemaal niet.’

Albrecht maakte een verbaasd geluidje.

Max schoof zijn glas nu ook onder de absintfontein en opende voorzichtig een van de kraantjes. Ijskoud water druppelde op het suikerkklontje en sijpelde door de gaatjes in de zilveren lepel in het kelkglas met absint dat eronder stond. De groene kruidenlikeur met het hoge alcoholpercentage veranderde daardoor in een melkwitte vloeistof.

‘De Groene Fee wordt wakker!’ riep Albrecht gefascineerd. ‘Ze is echt heel mooi en ook heel vrouwelijk, Ebinger. Dat is echt jouw wereld!’ Hij opende het kraantje boven zijn glas en keek genietend naar de Groene Fee die tot leven kwam. ‘Toch moet je niet denken dat ik de hoop op een vrouw heb opgegeven, integendeel zelfs,’ voegde hij er veelbetekenend aan toe. Hij keek de anderen aan.

‘Kom op, vertel!’ zei Edgar terwijl hij zijn kraantje dichtdraaide.

‘Kennen wij de dame?’ vroeg Max, opgelucht dat het gesprek niet langer over zijn toekomstplannen ging.

‘De dochter van Rothmann,’ zei Albrecht triomfantelijk.

‘Judith Rothmann? Meen je dat nou?’ Max keek Albrecht verbijsterd aan en schudde ongelovig zijn hoofd. ‘Wie had dat gedacht?’

Tevreden nam Albrecht een slokje.

Edgar zei: ‘Knap ding: goudblond haar en heldere blauwe ogen, een mix van kobalt en ultramarijn. En een geweldig figuur.’ Met zijn handen maakte hij een golvend gebaar.

Max kon zich niet beheersen en zei vals tegen de niet erg aantrekkelijke Albrecht: ‘Als het om geld gaat zijn de vrouwen niet kieskeurig.’

‘Haar vader is zelf heel rijk, daar gaat het niet om,’ zei Albrecht gekwetst.

‘Daar gaat het altijd om,’ zei Max.

Edgar zei verzoenend: ‘Luister maar niet naar Ebinger.’ Hij hief zijn glas. ‘Zullen we met absint op dit nieuwtje proosten?’

‘Met absint proosten we op onze vrijgezellenstatus, vrienden,’ zei Max nadrukkelijk.

‘Ja, het huwelijk is niets voor jou, Ebinger,’ zei Albrecht, nog steeds een beetje beledigd. ‘Jij zou hoogstens een week genoeg hebben aan één vrouw.’

‘Nou ja, met die kleine Rothmann misschien wel twee,’ zei Max grijnzend.

Albrecht snoof.

‘Wanneer is het zover?’ vroeg Edgar om de anderen te kalmeren.

‘Dat is nog niet afgesproken.’ Albrecht sloeg de inhoud van zijn glas achterover.

‘Maar je hebt haar toch zeker al ten huwelijk gevraagd?’ vroeg Edgar.

‘Niet persoonlijk. Mijn vader heeft met haar vader gesproken, en daarmee is het besloten.’

‘Goed, dan staat er niets meer in de weg. Wij zullen aanwezig zijn!’ Edgar was oprecht blij voor zijn vriend.

‘Heeft de bruid in deze zaak eigenlijk iets te zeggen gehad?’ vroeg Max met een bijtende klank in zijn stem.

‘Je bent toch zeker niet jaloers, Ebinger?’ vroeg Edgar verbaasd. Hij keek de donkere, atletische Max en de kleurloze, gezette Albrecht afwisselend aan.

Max trok alleen een wenkbrauw op.

‘Weet je,’ zei Albrecht, ‘zulke belangrijke zaken regelen de mannen. Dat is altijd al zo geweest. Een vrouw kan dat niet overzien, zij is niet in staat om zulke... vergaande besluiten te nemen.’

‘Daar zou ik maar niet zo zeker van zijn,’ zei Max.

‘Judith Rothmann staat bekend als eigenzinnig en verantwoordelijk. Over dat huwelijk is het laatste woord echt nog niet gezegd,’ voerde Edgar nu ook aan.

Albrecht, die het tweede glas absint al naar het hoofd steeg, schoot in de lach. ‘Ach, vrienden. Deze keer ben ik aan de beurt, ook al denken jullie niet dat ik in staat ben die kleine Rothmann mee naar huis te nemen! Haar vader heeft zijn dochter vast de nodige gehoorzaamheid bijgebracht. En voor jullie blijven de andere vrouwen uit Stuttgart toch over. Voor jou, Max, natuurlijk een pittige Italiaanse, als je reisplannen echt doorgaan.’

Max roerde nog in zijn glas en deed alsof hij die opmerking niet had gehoord.

‘Het is al goed, Albrecht. Max heeft waarschijnlijk geen belangstelling voor Judith Rothmann, hij heeft andere opties,’ zei Edgar in een poging het gesprek weer in goede banen te leiden. ‘Hij is echt niet zo

dom om een maagd te na te komen, want dan bestaat de kans dat hij opeens getrouwd is. En dat is voor jou zoiets als het voorportaal van de hel, of niet soms, Ebinger?’

‘Echt wel,’ zei Max laconiek. Hij liet het vocht van de lepel druppelen en legde hem weg.

‘Trouwens, ik heb sinds kort een huisgenoot,’ vertelde Edgar om een ander onderwerp aan te snijden. ‘Een ex-gevangene van Ehrenbreitstein.’

‘Waar ligt dat?’ vroeg Albrecht nieuwsgierig.

‘Bij Koblenz aan de Rijn,’ zei Edgar. ‘Ze hadden hem opgesloten omdat hij had geduellerd, maar heel precies weet ik het niet. Veel meer heeft hij niet verteld.’

‘Als ze hem om een duel gevangen hebben gezet, zat hij vermoedelijk in het leger,’ zei Max. ‘Verder wordt er zelden nog geduellerd, voor zover ik weet tenminste.’

‘Zou kunnen. Hij komt uit Pruisen, zei hij,’ zei Edgar peinzend. ‘Hij had mijn adres gekregen van een van mijn ooms, die tegelijk met hem in Ehrenbreitstein gevangenzat. Dat kan alleen maar die getikte dichter zijn, een broer van mijn moeder uit Koblenz. Die man heeft altijd al gedichten geschreven. Mijn moeder is volgens mij de enige die hem af en toe nog schrijft.’

‘Je hebt dus gewoon een voormalige gevangene in huis genomen,’ constateerde Albrecht. ‘Je hebt wel lef.’

‘Hij kwam betrouwbaar over. En hij heeft al werk gevonden, bij brouwerij Dinkelacker. Ik denk niet dat hij lang bij me zal wonen,’ zei Edgar.

‘Hoe dan ook,’ zei Albrecht goedmoedig, ‘ik heb honger. Zullen we naar Degerloch rijden en bij de Löwen iets gaan eten?’

‘En even bij de Rothmanns op bezoek gaan?’ grapte Edgar.

Albrecht grijnsde.

Max dronk zijn glas leeg. ‘We kunnen hier ook wel wat eten.’

‘Ja, we kunnen beter hier blijven. Maar een stukje lopen in de frisse lucht zou niet verkeerd zijn. Wat vinden jullie van de Adler?’ opperde Edgar.

‘Prima.’ Max stond op.

‘Op het eten, het duel en de vrouwen,’ zei Edgar grijnzend toen ze de bankiersvilla verlieten en vertrokken.

*De villa van de familie Rothmann in Degerloch bij Stuttgart
Begin juli 1903*

Het was een warme zomer geworden. Judith hield eigenlijk heel erg van dit seizoen, maar met de lange dagen waren haar zorgen teruggekeerd. Ze was bang dat haar vader zijn plan om haar uit te huwelijken binnenkort zou uitvoeren. Want hoewel dit onderwerp de afgelopen maanden nog maar zelden was aangeroerd, had hij onlangs tijdens het avondeten uitvoerig verteld over het huwelijk van een ver familielid en haar daarbij veelbetekenend aangekeken.

‘Waarom moeten vrouwen eigenlijk zo nodig trouwen?’ verzuchtte ze. In de spiegel van de kaptafel keek ze naar de bewegingen van haar kamenier die zoals gebruikelijk haar kapsel verzorgde. Het zonlicht dat door het raam naar binnen stroomde kriebelde in haar neus en ze onderdrukte met moeite een niesaanval om haar kapsel niet te ruïneren.

‘Trouwen is toch eigenlijk niet verkeerd, juffrouw?’ Dora pakte de verwarmde krultang van de kachel. ‘Veel dienstmeisjes dromen dat ze ooit een eigen huishouden kunnen beginnen.’

‘Veel dienstmeisjes? Jij ook, Dora?’ Judith speelde met een potje crème dat voor haar op de kaptafel stond.

‘Ik weet niet zo goed waarover ik zou moeten dromen, juffrouw Judith. Dat is namelijk het probleem met dromen, ze komen meestal niet uit.’ Dora pakte voorzichtig een streng van Judiths heuplange haar, klemde de uiteinden tussen de ronde tangen en wikkelde ze eromheen. Op deze manier had ze al gelijkvormige krullen in de helft van Judiths haar gemaakt, een procedure die tijdrovend en gelukkig